

ЛЕКЦІЯ 9.
ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ
В КАСАЦІЙНОМУ
ПРОВАДЖЕННІ

ПЛАН ЛЕКЦІЇ:

- 1. Касаційна скарга.**
- 2. Відкриття касаційного провадження.**
- 3. Касаційний розгляд.**

1. Касаційна скарга

Судом касаційної інстанції у цивільних справах є Верховний Суд.

Учасники справи, а також особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи, інтереси та (або) обов'язки, мають право оскаржити у касаційному порядку:

- ❖ рішення суду першої інстанції після апеляційного перегляду справи та постанову суду апеляційної інстанції;
- ❖ ухвали суду першої інстанції, вказані у [пунктах 3, 6, 7, 15, 16, 22, 23, 27, 28, 30, 32](#) частини першої статті 353 ЦПК України, після їх перегляду в апеляційному порядку;
- ❖ ухвали суду апеляційної інстанції про відмову у відкритті або закритті апеляційного провадження, про повернення апеляційної скарги, про зупинення провадження, щодо забезпечення позову, заміни заходу забезпечення позову, щодо зустрічного забезпечення, про відмову ухвалити додаткове рішення, про роз'яснення рішення чи відмову у роз'ясненні рішення, про внесення або відмову у внесенні виправлень у рішення, про повернення заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, про відмову у відкритті провадження за нововиявленими або виключними обставинами, про відмову в задоволенні заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, про заміну сторони у справі, про накладення штрафу в порядку процесуального примусу, окремі ухвали.

Підставами касаційного оскарження судових рішень є неправильне застосування судом норм матеріального права чи порушення норм процесуального права виключно у таких випадках:

1) якщо суд апеляційної інстанції в оскаржуваному судовому рішенні застосував норму права без урахування висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного у постанові Верховного Суду, крім випадку наявності постанови Верховного Суду про відступлення від такого висновку;

2) якщо скажник вмотивовано обґрунтував необхідність відступлення від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного у постанові Верховного Суду та застосованого судом апеляційної інстанції в оскаржуваному судовому рішенні;

3) якщо відсутній висновок Верховного Суду щодо питання застосування норми права у подібних правовідносинах;

4) якщо судові рішення оскаржується з підстав, передбачених частинами першою, третьою статті 411 ЦПК України.

Не підлягають касаційному оскарженню:

1) рішення, ухвали суду першої інстанції та постанови, ухвали суду апеляційної інстанції у справах, рішення у яких підлягають перегляду в апеляційному порядку Верховним Судом;

2) судові рішення у малозначних справах та у справах з ціною позову, що не перевищує двохсот п'ятдесяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, крім випадків, якщо:

а) касаційна скарга стосується питання права, яке має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовчої практики;

б) особа, яка подає касаційну скаргу, відповідно до ЦПК України позбавлена можливості спростувати обставини, встановлені оскарженим судовим рішенням, при розгляді іншої справи;

в) справа становить значний суспільний інтерес або має виняткове значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу;

г) суд першої інстанції відніс справу до категорії малозначних помилково.

Особа, яка не брала участі у справі, якщо суд вирішив питання про її права, свободи, інтереси та (або) обов'язки, має право подати касаційну скаргу на судові рішення лише після його перегляду в апеляційному порядку за її апеляційною скаргою, крім випадку, коли судові рішення про права, свободи, інтереси та (або) обов'язки такої особи було ухвалено безпосередньо судом апеляційної інстанції. Після відкриття касаційного провадження за касаційною скаргою особи, яка не брала участі у справі, але суд вирішив питання про її права, свободи, інтереси та (або) обов'язки, така особа користується процесуальними правами і несе процесуальні обов'язки учасника справи.

Касаційна скарга на судові рішення подається протягом тридцяти днів з дня його проголошення.

Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частини судового рішення, або у разі розгляду справи (вирішення питання) без повідомлення (виклику) учасників справи, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення.

Учасник справи, якому повне судові рішення не було вручено у день його проголошення або складення, має право на поновлення пропущеного строку на касаційне оскарження, якщо касаційна скарга подана протягом тридцяти днів з дня вручення йому такого судового рішення.

Строк на касаційне оскарження може бути також поновлений в разі пропуску з інших поважних причин, крім випадків, зазначених у частині третій статті 394 ЦПК України.

Касаційна скарга подається безпосередньо до суду касаційної інстанції.

Форма і зміст касаційної скарги

Касаційна скарга подається у письмовій формі.

У касаційній скарзі повинно бути зазначено:

- 1) найменування суду, до якого подається скарга;
- 2) повне найменування (для юридичних осіб) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові) (для фізичних осіб) особи, яка подає касаційну скаргу, її місцезнаходження (для юридичних осіб) або місце проживання чи перебування (для фізичних осіб), поштовий індекс, ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України, реєстраційний номер облікової картки платника податків (для фізичних осіб) за його наявності або номер і серія паспорта для фізичних осіб - громадян України, номери засобів зв'язку та адресу електронної пошти, за наявності;
- 3) повне найменування (для юридичних осіб) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові) (для фізичних осіб) інших учасників справи, їх місцезнаходження (для юридичних осіб) або місце проживання чи перебування (для фізичних осіб);
- 4) рішення (ухвала), що оскаржується;
- 5) підставу (підстави), на якій (яких) подається касаційна скарга з визначенням передбаченої (передбачених) статтею 389 ЦПК України підстави (підстав).

Судової палати у цивільних справах
Верховного суду України

01024, м.Київ,
вул.П.Орліка, 4

Позивач: Шубіна Олена Валентинівна
24.09.1969 року народження, що прописана
за адресою: 50000, м.Кривий Ріг, в/м -35, 44/70
Тел.: 27-70-84.

представляючи інтереси неповнолітньої:

Шубіної Діани Олегівни,
30.04.2005 року народження, що мешкає за
адресою: 50000, м.Кривий Ріг, в/м -35, 44/70
Тел.: 27-70-84

Представник позивача: Морозов Євгеній Євгенійович,
що мешкає за адресою: 50103, м.Кривий Ріг,
вул.Постшишева, 45/84.
Тел.: 74-32-59.

Відповідач: Дніпропетровський обласний
військовий комісаріат

вул.Шмідта, 16,
м.Дніпропетровськ
Засоби зв'язку невідомі.

Треті особи на стороні позивача: Відділ опіки і піклування
виконкому Центрально-Міської
районної Ради

вул.Леніна, 27,
м.Кривий Ріг, 50000
Засоби зв'язку невідомі.

Прокуратура Центрально-Міського району
м. Кривого Рогу
50000, м. Кривий Ріг, вул.Леніна, 43 а.
Тел.: 90-04-57.

Треті особи на стороні відповідача: Тихонова Олена Іванівна,
що мешкає за адресою: 50000, м.Кривий Ріг,
Всебратське-2, 52/19.
Засоби зв'язку невідомі.

що мешкає за адресою: 50000, м.Кривий Ріг,
Всебратське-2, 52/19.
Засоби зв'язку невідомі.

Тихонов Станіслав Олександрович,
що мешкає за адресою: 16000, Чернігівська
область, м.Новгород-Сіверський,
вул.Артема, 19
Засоби зв'язку невідомі.

**Представник третіх осіб на стороні
відповідача:** Ямковий Владислав Іванович,
що мешкає за адресою: 50106, м.Кривий Ріг,
вул.Десантна, 8/127.
Тел.: 95-39-59.

КАСАЦІЙНА СКАРГА

на ухвалу апеляційного суду Дніпропетровської області від 24.03.2009р.

23 травня 2008 року Центрально-Міським районним судом м.Кривого Рогу у цивільній справі за позовом Шубіної Олени Валентинівни в інтересах неповнолітньої Шубіної Діани Олегівни до Дніпропетровського обласного військового комісаріату про визнання факту батьківства та отримання пенсії у зв'язку з втратою годувальника, було постановлено рішення, яким позов Шубіної Олени Валентинівни було задоволено у повному обсязі.

Ухвалою апеляційного суду Дніпропетровської області від 24 березня 2009 року апеляційна скарга Тихонової Олени Іванівни на рішення Центрально-Міського районного суду м.Кривого Рогу від 23 травня 2008 року була задоволена, рішення скасоване, а справа була направлена на новий розгляд до суду першої інстанції в іншому складі.

У разі подання касаційної скарги на підставі [пункту 1](#) частини другої статті 389 ЦПК України в касаційній скарзі зазначається постанова Верховного Суду, в якій викладено висновок про застосування норми права у подібних правовідносинах, що не був врахований в оскаржуваному судовому рішенні.

У разі подання касаційної скарги на підставі [пункту 2](#) частини другої статті 389 ЦПК України в касаційній скарзі зазначається обґрунтування необхідності відступлення від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного у постанові Верховного Суду.

У разі подання касаційної скарги на судові рішення, зазначене у [пунктах 2 і 3](#) частини першої статті 389 ЦПК України, в касаційній скарзі зазначається обґрунтування того, в чому полягає неправильне застосування норм матеріального права чи порушення норм процесуального права, що призвело до ухвалення незаконного судового рішення (рішень);

6) клопотання особи, яка подає скаргу;

7) перелік письмових матеріалів, що додаються до скарги;

8) дата отримання копії судового рішення суду апеляційної інстанції, що оскаржується.

Касаційна скарга підписується особою, яка її подає, або представником такої особи.

До касаційної скарги, поданої представником, повинна бути додана довіреність або інший документ, що посвідчує повноваження представника.

До касаційної скарги додаються:

1) копії скарги та доданих до неї матеріалів відповідно до кількості учасників справи;

2) докази, що підтверджують дату отримання копії оскаржуваного рішення суду апеляційної інстанції, - за наявності;

3) документи, що підтверджують сплату судового збору у встановлених порядку і розмірі, або документи, що підтверджують підстави звільнення від сплати судового збору відповідно до закону.

Якщо касаційна скарга подається особою, звільненою від сплати судового збору відповідно до закону, у ній зазначаються підстави звільнення від сплати судового збору.

2. Відкриття касаційного провадження.

Залишення касаційної скарги без руху, повернення касаційної скарги

Касаційна скарга реєструється у день її надходження до суду касаційної інстанції та не пізніше наступного дня передається судді-доповідачу.

У разі якщо касаційна скарга оформлена з порушенням встановлених вимог, суддя залишає касаційну скаргу без руху, шляхом постановлення відповідної ухвали.

Касаційна скарга залишається без руху також у випадку, якщо вона подана після закінчення строків на касаційне оскарження, і особа, яка її подала, не порушує питання про поновлення цього строку, або якщо підстави, наведені нею у заяві, визнані неповажними. При цьому протягом десяти днів з дня вручення ухвали про залишення касаційної скарги без руху особа має право звернутися до суду касаційної інстанції із заявою про поновлення строку або навести інші підстави для поновлення строку.

Якщо заяву не буде подано особою в зазначений строк або наведені підстави для поновлення строку касаційного оскарження визнані неповажними, суд відмовляє у відкритті касаційного провадження.

Верховний Суд

Ухвала

09 серпня 2022 року

м. Київ

справа № 308/6108/20

провадження № 61-7369ск22

Верховний Суд у складі судді Касаційного цивільного суду Крата В. І. розглянув касаційну скаргу ОСОБА_1, яка підписана представником ОСОБА_2, на рішення Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 15 вересня 2021 року та постанову Закарпатського апеляційного суду від 23 червня 2022 року у справі за позовом Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку «Горгулі» до Ужгородської міської ради, Виконавчого комітету Ужгородської міської ради в особі відділу державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень виконавчого комітету Ужгородської міської ради, ОСОБА_1, про визнання незаконним та скасування рішення органу місцевого самоврядування та державного реєстратора,

ВСТАНОВИВ:

ОСОБА_1 02 серпня 2022 року через підсистему Електронний суд подала до Верховного Суду касаційну скаргу, яка підписана представником ОСОБА_2, на рішення Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 15 вересня 2021 року та постанову Закарпатського апеляційного суду від 23 червня 2022 року.

На підставі касаційної скарги не може бути вирішено питання про відкриття касаційного провадження. Як свідчить аналіз касаційної скарги та доданих до неї матеріалів, в порушення пункту 3 частини четвертої статті 392 ЦПК України, до касаційної скарги не додано документ, що підтверджує сплату судового збору.

У частині першій статті 400 ЦПК України передбачено, що переглядаючи у касаційному порядку судові рішення, суд касаційної інстанції в межах доводів та вимог касаційної скарги, які стали підставою для відкриття касаційного провадження, перевіряє правильність застосування судом першої або апеляційної інстанції норм матеріального чи процесуального права і не може встановлювати або (та) вважати доведеними обставини, що не були встановлені в рішенні чи відкинута ним, вирішувати питання про достовірність або недостовірність того чи іншого доказу, про перевагу одних доказів над іншими.

З урахуванням викладеного, особі, яка подала касаційну скаргу, необхідно вказати підставу (підстави), на якій (яких) подається касаційна скарга з визначенням передбаченої (передбачених) статтею 389 ЦПК України підстави (підстав), обґрунтувати неправильне застосування судом (судами) норм матеріального права чи порушення норм процесуального права і надати уточнену касаційну скаргу та її копії відповідно до кількості учасників справи.

Відповідно до вимог частини другої статті 393 ЦПК України у разі, якщо касаційна скарга оформлена з порушенням вимог, встановлених статтею 392 цього Кодексу, застосовуються положення статті 185 цього Кодексу, про що суддею постановляється відповідна ухвала.

Керуючись статтями 185, 260, 392, 393 ЦПК України,

УХВАЛИВ:

Касаційну скаргу ОСОБА_1, яка підписана представником ОСОБА_2, на рішення Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 15 вересня 2021 року та постанову Закарпатського апеляційного суду від 23 червня 2022 року залишити без руху.

Встановити для усунення недоліків строк десять днів з дня вручення цієї ухвали.

У разі невиконання у встановлений строк вимог цієї ухвали касаційна скарга вважатиметься неподаною та буде повернута.

Ухвала набирає законної сили з моменту її підписання та оскарженню не підлягає.

Суддя

В. І. Крат

Касаційна скарга не приймається до розгляду і повертається судом також, якщо:

1) касаційна скарга подана особою, яка не має процесуальної дієздатності, не підписана, підписана особою, яка не має права її підписувати, або особою, посадове становище якої не зазначено;

2) скаргу подано у інший спосіб, ніж до суду касаційної інстанції;

4) у касаційній скарзі не викладені підстави для оскарження судового рішення в касаційному порядку.

3) до постановлення ухвали про відкриття касаційного провадження від особи, яка подала скаргу, надійшла заява про її відкликання;

Питання про залишення касаційної скарги без руху суд касаційної інстанції вирішує протягом двадцяти днів з дня надходження касаційної скарги. Питання про повернення касаційної скарги суд касаційної інстанції вирішує протягом двадцяти днів з дня надходження касаційної скарги або з дня закінчення строку на усунення недоліків.

Про повернення касаційної скарги постановляється ухвала.

Копія ухвали про повернення касаційної скарги надсилається учасникам справи. Скаржнику надсилається копія ухвали про повернення касаційної скарги разом з доданими до скарги матеріалами, а касаційна скарга залишається в суді касаційної інстанції.

Відкриття касаційного провадження у справі, відмова у відкритті касаційного провадження у справі.

Одержавши касаційну скаргу, оформлену відповідно до встановлених вимог колегія суддів у складі трьох суддів вирішує питання про відкриття касаційного провадження (про відмову у відкритті касаційного провадження).

Суд відмовляє у відкритті касаційного провадження у справі, якщо:

- 1) касаційну скаргу подано на судові рішення, що не підлягає касаційному оскарженню;
- 2) є ухвала про закриття касаційного провадження у зв'язку з відмовою цієї особи від поданої раніше касаційної скарги на це саме судові рішення;
- 3) є постанова про залишення касаційної скарги цієї особи без задоволення або ухвала про відмову у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою цієї особи на це саме судові рішення;
- 4) скаргником в строк, визначений судом, не подано заяву про поновлення строку на касаційне оскарження або наведені підстави для поновлення строку на касаційне оскарження, визнані судом неповажними;
- 5) суд може визнати касаційну скаргу необґрунтованою та відмовити у відкритті касаційного провадження, якщо Верховний Суд уже викладав у своїй постанові висновок щодо питання застосування норми права у подібних правовідносинах, порушеного в касаційній скарзі, і суд апеляційної інстанції переглянув судові рішення відповідно до такого висновку (крім випадку наявності постанови Верховного Суду про відступлення від такого висновку або коли Верховний Суд вважатиме за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах).

Незалежно від поважності причин пропуску строку на касаційне оскарження суд касаційної інстанції відмовляє у відкритті касаційного провадження у разі, якщо касаційна скарга подана після спливу одного року з дня складення повного тексту судового рішення, крім випадків:

- 1) подання касаційної скарги особою, не повідомленою про розгляд справи або не залученою до участі в ній, якщо суд ухвалив рішення про її права, свободи, інтереси та (або) обов'язки;
- 2) пропуску строку на касаційне оскарження внаслідок виникнення обставин непереборної сили.

У разі оскарження ухвали (крім ухвали, якою закінчено розгляд справи) суд може визнати касаційну скаргу необґрунтованою та відмовити у відкритті касаційного провадження, якщо правильне застосування норми права є очевидним і не викликає розумних сумнівів щодо її застосування чи тлумачення.

Ухвала про відмову у відкритті касаційного провадження повинна містити мотиви, з яких суд дійшов висновку про відсутність підстав для відкриття касаційного провадження.

За відсутності підстав для залишення касаційної скарги без руху, повернення касаційної скарги чи відмови у відкритті касаційного провадження суддя-доповідач постановляє ухвалу про відкриття касаційного провадження у справі, в якій вирішує питання про витребування матеріалів справи. Вказана ухвала надсилається скаргнику та учасникам справи, яким додаються копії касаційної скарги та доданих до неї документів.

В ухвалі про відкриття касаційного провадження зазначаються підстава (підстави) відкриття касаційного провадження та строк для подання учасниками справи відзиву на касаційну скаргу. Якщо разом з касаційною скаргою подано заяви чи клопотання, суд в ухвалі про відкриття касаційного провадження встановлює строк, протягом якого учасники справи мають подати свої заперечення щодо поданих заяв чи клопотань.

За наявності клопотання особи, яка подала касаційну скаргу, суд у разі необхідності вирішує питання про зупинення виконання рішення (ухвали) суду або зупинення його дії.

Ухвалу про відкриття провадження у справі або про відмову у відкритті касаційного провадження суд касаційної інстанції постановляє не пізніше ніж через двадцять днів з дня надходження касаційної скарги або з дня закінчення строку на усунення недоліків.

Копія ухвали про відмову у відкритті касаційного провадження разом з доданими до скарги матеріалами направляються особі, яка подавала касаційну скаргу, а копія касаційної скарги залишається в суді касаційної інстанції.

Верховний
Суд

УХВАЛА

08 серпня 2022 року

м. Київ

справа № 686/29071/21

провадження № 61-7398ск22

Верховний Суд у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду Бурлакова С. Ю. (суддя-доповідач), Коротуна В. М.,

Червинської М. Є.,

розглянув касаційну скаргу ОСОБА_1 на рішення Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області від 11 квітня

2022 року та постанову Хмельницького апеляційного суду від 04 липня

2022 року у справі за позовом ОСОБА_1 до Держави України в особі Управління ДМС у Хмельницькій області про відшкодування моральної шкоди,

ВСТАНОВИВ:

У грудні 2021 року ОСОБА_1 звернувся до Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області з позовом до Держави України в особі Управління ДМС у Хмельницькій області, в якому просив стягнути на його користь

у відшкодування моральної шкоди 155 000 000 000,00 грн, яка завдана йому внаслідок невиконання рішення суду у справі № 2270/14181/11 у період

з 22.00 год до 23.00 год 02 грудня 2021 року.

Рішенням Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області

№ 487/10128/14-ц, від 25 червня 2019 року у справі № 924/1473/15,

від 16 червня 2020 року у справі № 145/2047/16-ц, від 18 січня 2021 року у справі № 916/1415/19 тощо.

З урахуванням викладеного Верховний Суд дійшов висновку про наявність підстав для відкриття касаційного провадження за касаційною скаргою

ОСОБА_1 на рішення Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області від 11 квітня 2022 року та постанову Хмельницького апеляційного суду від 04 липня 2022 року.

Керуючись статтями 389, 394, 395 ЦПК України,

УХВАЛИВ:

Відкрити касаційне провадження за касаційною скаргою ОСОБА_1 на рішення Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області від 11 квітня 2022 року та постанову Хмельницького апеляційного суду від 04 липня 2022 року.

Витребувати з Хмельницького міськрайонного суду Хмельницької області цивільну справу № 686/29071/21 за позовом ОСОБА_1

до Держави України в особі Управління ДМС у Хмельницькій області про відшкодування моральної шкоди.

Надіслати учасникам справи копії касаційної скарги та доданих до неї документів, роз'яснити їм право подати відзив на касаційну скаргу, який

за формою і змістом має відповідати вимогам статті 395 ЦПК України у строк, що не перевищує десяти днів з дня отримання копії вказаної ухвали.

Ухвала набирає законної сили з моменту її підписання і оскарженню не підлягає.

Судді

С. Ю. Бурлаков

В. М. Коротун

М. Є. Червинська

Відзив на касаційну скаргу

Учасники справи мають право подати до суду касаційної інстанції відзив на касаційну скаргу в письмовій формі протягом строку, встановленого судом касаційної інстанції в ухвалі про відкриття касаційного провадження.

Відзив на касаційну скаргу має містити:

- 1) найменування суду касаційної інстанції;
- 2) ім'я (найменування), поштову адресу особи, яка подає відзив на касаційну скаргу, а також номер засобу зв'язку, адресу електронної пошти, за наявності;
- 3) обґрунтування заперечень щодо змісту і вимог касаційної скарги;
- 4) у разі необхідності - клопотання особи, яка подає відзив на касаційну скаргу;
- 5) перелік матеріалів, що додаються.

Відсутність відзиву на касаційну скаргу не перешкоджає перегляду судових рішень (рішення).

До відзиву додаються докази надсилання копій відзиву та доданих до нього документів іншим учасникам справи.

Закриття касаційного провадження

Суд касаційної інстанції закриває касаційне провадження, якщо:

1) після відкриття касаційного провадження особа, яка подала касаційну скаргу, заявила клопотання про відмову від скарги, за винятком випадків, коли є заперечення інших осіб, які приєдналися до касаційної скарги;

2) після відкриття касаційного провадження виявилось, що касаційну скаргу не підписано, подано особою, яка не має процесуальної дієздатності, або підписано особою, яка не має права її підписувати;

3) після відкриття касаційного провадження за касаційною скаргою, поданою особою з підстав вирішення судом першої чи апеляційної інстанції питання про її права, свободи, інтереси та (або) обов'язки, встановлено, що судовим рішенням питання про права, свободи, інтереси та (або) обов'язки такої особи не вирішувалося;

4) після відкриття касаційного провадження виявилось, що Верховний Суд у своїй постанові вже викладав висновок щодо питання застосування норми права у подібних правовідносинах, порушеного в касаційній скарзі, або відступив від свого висновку щодо застосування норми права, наявність якого стала підставою для відкриття касаційного провадження, і суд апеляційної інстанції переглянув судові рішення відповідно до такого висновку (крім випадку, коли Верховний Суд вважає за необхідне відступити від такого висновку);

5) після відкриття касаційного провадження судом встановлено, що висновок щодо застосування норми права, який викладений у постанові Верховного Суду та на який посилався скаржник у касаційній скарзі, стосується правовідносин, які не є подібними. Про закриття касаційного провадження суд касаційної інстанції постановляє ухвалу.

Приєднання до касаційної скарги

Учасники справи мають право приєднатися до касаційної скарги, поданої особою, на стороні якої вони виступали. До касаційної скарги мають право приєднатися особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи, інтереси та (або) обов'язки.

Заяву про приєднання до касаційної скарги може бути подано до початку розгляду справи в суді касаційної інстанції.

До заяви про приєднання до касаційної скарги додаються документ про сплату судового збору та докази надсилання копії заяви іншим учасникам справи.

Доповнення, зміна або відкликання касаційної скарги або відмова від неї

Особа, яка подала касаційну скаргу, має право доповнити чи змінити її протягом строку на касаційне оскарження.

У разі доповнення чи зміни касаційної скарги особа, яка подала касаційну скаргу, повинна подати докази надсилання копій відповідних доповнень чи змін до касаційної скарги іншим учасникам справи; в іншому випадку суд не враховує такі доповнення чи зміни.

Особа, яка подала касаційну скаргу, має право відкликати її до постановлення ухвали про відкриття касаційного провадження.

Особа, яка подала касаційну скаргу, має право відмовитися від неї, а інша сторона має право визнати касаційну скаргу обґрунтованою в повному обсязі чи в певній частині до закінчення касаційного провадження. У разі відмови від касаційної скарги суд, за відсутності заперечень інших осіб, які приєдналися до касаційної скарги, постановляє ухвалу про закриття касаційного провадження.

У разі закриття касаційного провадження у зв'язку з відмовою від касаційної скарги на судові рішення повторно оскарження цих рішень особою, що відмовилася від скарги, не допускається.

Суд касаційної інстанції має право не приймати відмову від скарги або її відкликання.

3. Касаційний розгляд.

Після отримання справи суддя-доповідач протягом десяти днів готує доповідь, у якій викладає обставини, необхідні для ухвалення рішення суду касаційної інстанції.

Переглядаючи у касаційному порядку судові рішення, суд касаційної інстанції в межах доводів та вимог касаційної скарги, які стали підставою для відкриття касаційного провадження, перевіряє правильність застосування судом першої або апеляційної інстанції норм матеріального чи процесуального права і не може встановлювати або (та) вважати доведеними обставини, що не були встановлені в рішенні чи відкинуті ним, вирішувати питання про достовірність або недостовірність того чи іншого доказу, про перевагу одних доказів над іншими.

Суд касаційної інстанції перевіряє законність судових рішень лише в межах позовних вимог, заявлених у суді першої інстанції.

Попередній розгляд справи

Попередній розгляд справи має бути проведений протягом п'яти днів після складення доповіді суддею-доповідачем колегією у складі трьох суддів у порядку письмового провадження без повідомлення учасників справи.

Попередній розгляд справи палатою, об'єднаною палатою, Великою Палатою не проводиться.

У попередньому судовому засіданні суддя-доповідач доповідає колегії суддів про проведення підготовчої дії та обставини, необхідні для ухвалення судового рішення судом касаційної інстанції.

Суд касаційної інстанції залишає касаційну скаргу без задоволення, а рішення без змін, якщо відсутні підстави для скасування судового рішення.

Суд касаційної інстанції скасовує судові рішення за наявності підстав, які тягнуть за собою обов'язкове скасування судового рішення.

Суд касаційної інстанції призначає справу до судового розгляду. Про призначення справи до судового розгляду постановляється ухвала, яка підписується всім складом суду.

Порядок розгляду справи судом касаційної інстанції

У суді касаційної інстанції скарга розглядається за правилами розгляду справи судом першої інстанції в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення учасників справи з урахуванням [статті 400](#) ЦПК України.

У разі необхідності учасники справи можуть бути викликані для надання пояснень у справі.

Розгляд справи в суді касаційної інстанції починається з відкриття першого судового засідання або через п'ятнадцять днів з дня відкриття касаційного провадження, якщо справа розглядається без повідомлення учасників справи.

Головуючий відкриває судові засідання і оголошує, яка справа, за чиєю скаргою та на судове рішення якого суду розглядається.

Суддя-доповідач доповідає в необхідному обсязі зміст оскаржуваного судового рішення та доводи касаційної скарги і відзиву на касаційну скаргу.

Сторони та інші учасники справи дають свої пояснення, першою дає пояснення сторона, яка подала касаційну скаргу. Якщо рішення оскаржили обидві сторони, першим дає пояснення позивач. Суд може обмежити тривалість пояснень, встановивши для всіх учасників справи рівний проміжок часу, про що оголошується на початку судового засідання.

У своїх поясненнях сторони та інші учасники справи можуть наводити тільки ті доводи, які стосуються підстав касаційного розгляду справи.

Вислухавши пояснення учасників справи, суд виходить до нарадчої кімнати.

У разі потреби під час розгляду справи може бути оголошено перерву або розгляд її відкладено.

Підстави для передачі справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду

1. Суд, який розглядає справу в касаційному порядку у складі колегії суддів, передає справу на розгляд палати, до якої входить така колегія, якщо ця колегія вважає за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного в раніше ухваленому рішенні Верховного Суду у складі колегії суддів з цієї ж палати або у складі такої палати.

2. Суд, який розглядає справу в касаційному порядку у складі колегії суддів або палати, передає справу на розгляд об'єднаної палати, якщо ця колегія або палата вважає за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного в раніше ухваленому рішенні Верховного Суду у складі колегії суддів з іншої палати або у складі іншої палати чи об'єднаної палати.

3. Суд, який розглядає справу в касаційному порядку у складі колегії суддів, палати або об'єднаної палати, передає справу на розгляд Великої Палати, якщо така колегія (палата, об'єднана палата) вважає за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного в раніше ухваленому рішенні Верховного Суду у складі колегії суддів (палати, об'єднаної палати) іншого касаційного суду.

4. Суд, який розглядає справу в касаційному порядку у складі колегії суддів, палати або об'єднаної палати, передає справу на розгляд Великої Палати Верховного Суду, якщо така колегія (палата, об'єднана палата) вважає за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного в раніше ухваленому рішенні Великої Палати.

5. Суд, який розглядає справу в касаційному порядку у складі колегії або палати, має право передати справу на розгляд Великої Палати Верховного Суду, якщо дійде висновку, що справа містить виключну правову проблему і така передача необхідна для забезпечення розвитку права та формування єдиної правозастосовчої практики.

6. Справа підлягає передачі на розгляд Великої Палати Верховного Суду, коли учасник справи оскаржує судові рішення з підстав порушення правил предметної чи суб'єктної юрисдикції, крім випадків, якщо:

1) учасник справи, який оскаржує судові рішення, брав участь у розгляді справи в судах першої чи апеляційної інстанції і не заявляв про порушення правил предметної чи суб'єктної юрисдикції;

2) учасник справи, який оскаржує судові рішення, не обґрунтував порушення судом правил предметної чи суб'єктної юрисдикції наявністю судових рішень Верховного Суду у складі колегії суддів (палати, об'єднаної палати) іншого касаційного суду у справі з подібною підставою та предметом позову у подібних правовідносинах;

3) Велика Палата Верховного Суду вже виклала у своїй постанові висновок щодо питання предметної чи суб'єктної юрисдикції спору у подібних правовідносинах.

Питання про передачу справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду вирішується судом за власною ініціативою або за клопотанням учасника справи.

Питання про передачу справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду вирішується більшістю від складу суду, що розглядає справу.

Питання про передачу справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати може бути вирішене до прийняття постанови судом касаційної інстанції.

Про передачу справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду суд постановляє ухвалу із викладенням мотивів необхідності відступлення від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах.

Суддя, не згодний із рішенням про передачу (відмову у передачі) справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати, письмово викладає свою окрему думку в ухвалі про передачу справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду або в постанові, прийнятій за результатами касаційного розгляду.

Якщо Велика Палата Верховного Суду дійде висновку про відсутність підстав для передачі справи на її розгляд, а також якщо дійде висновку про недоцільність розгляду справи Великою Палатою Верховного Суду, зокрема через відсутність виключної правової проблеми, наявність висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного в раніше ухваленому рішенні Великої Палати Верховного Суду, або якщо Великою Палатою Верховного Суду вже висловлена правова позиція щодо юрисдикції спору у подібних правовідносинах, справа повертається (передається) відповідній колегії (палаті, об'єднаній палаті) для розгляду, про що постановляється ухвала. Справа, повернута на розгляд колегії (палати, об'єднаної палати), не може бути передана повторно на розгляд Великої Палати.

Після передачі справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати визначений у ній суддя-доповідач у разі необхідності звертається до відповідних фахівців Науково-консультативної ради при Верховному Суді стосовно підготовки наукового висновку щодо застосування норми права, питання щодо якого стало підставою для передачі справи на розгляд Великої Палати, крім випадків, коли висновок щодо застосування цієї норми у подібних правовідносинах був раніше отриманий Верховним Судом.

Верховний Суд

Постанова

Іменем України

08 серпня 2022 року

м. Київ

справа № 2-4069/10

провадження № 61-1св22

Верховний Суд у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду: Бурлакова С. Ю. (суддя-доповідач), Коротуна В. М.,

Червинської М. Є.,

учасники справи:

позивач - ОСОБА_1 ,

відповідач - Виконавчий комітет Шевченківської районної ради м. Чернівців

в особі правонаступника Виконавчого комітету Чернівелької міської ради,

розглянув у попередньому судовому засіданні у порядку письмового провадження касаційну скаргу ОСОБА_1 , подану адвокатом Фортуню Георгієм Георгійовичем, на постанову Чернівельського апеляційного суду від 30 листопада 2021 року у складі колегії суддів: Лисака І. Н., Владичана А. І., Перепелюк І. Б.,

ВСТАНОВИВ:

1. Описова частина

Короткий зміст позовних вимог

У листопаді 2010 року ОСОБА_1 звернулася до суду з позовом

Короткий зміст рішення суду першої інстанції

Рішенням Шевченківського районного суду м. Чернівців від 23 листопада

2010 року позов задоволено.

Визнано за ОСОБА_1 право власності на квартиру

АДРЕСА_1 , яка складається з: підвалу III площею

12,70 кв. м; на першому поверсі з: тамбура 1-1 площею 6,0 кв. м, передпокою 1-2 площею 9,7 кв. м, кухні 1-3 площею 12,8 кв. м, кімнати 1-4 площею 22,4 кв. м, санвузла 1-5 площею 4,8 кв. м, коридора 1-6 площею 2,3 кв. м, кімнати 1-7 площею 16,8 кв. м, на мансарді з: передпокою 1-8 площею 16,0 кв. м, кімнати 1-9 площею 14,3 кв. м, кімнати 1-10 площею 25,3 кв. м, санвузла 1-11 площею

4,6 кв. м, кімнати 1-12 площею 19,3 кв. м та балкона площею 5,8 кв. м, загальною площею 172,8 кв. м, в тому числі житловою площею 98,1 кв. м.

Позовні вимоги ОСОБА_1 в частині визнання права власності на належні до квартири надвірні будівлі та споруди: сарай літ. «Б», убіральнона літ. «В»; вигрібна яма I; огорожа № 1; ворота № 2, залишено без розгляду.

Ухвалюючи рішення про задоволення позову, суд першої інстанції виходив

з того, що визнання права власності позивачу потрібно для оформлення правостановлюючих документів. Висновком головного державного санітарного лікаря, Управління з питань наглядово-профілактичної діяльності ГУ МНС

Керуючись статтями 401, 416 ЦПК України, Верховний Суд у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду

ПОСТАНОВИВ:

Касаційну скаргу ОСОБА_1 , подану адвокатом Фортуню Георгієм Георгійовичем, залишити без задоволення.

Постанову Чернівельського апеляційного суду від 30 листопада 2021 року залишити без змін.

Постанова суду касаційної інстанції набирає законної сили з моменту

її прийняття, є остаточною і оскарженню не підлягає.

Судді: С. Ю. Бурлаков В. М. Коротун М. Є. Червинська

Якщо касаційна скарга надійшла до суду касаційної інстанції після закінчення касаційного розгляду справи, і особа, яка подала скаргу, не була присутня під час касаційного розгляду справи, суд касаційної інстанції розглядає відповідну скаргу.

У випадку відкриття касаційного провадження за такою скаргою суд касаційної інстанції може зупинити дію раніше прийнятої ним постанови та судових рішень, що оскаржуються.

За результатами розгляду касаційної скарги суд приймає постанову. При цьому за наявності підстав може бути скасовано раніше прийняту постанову суду касаційної інстанції.

Суд касаційної інстанції розглядає таку скаргу в межах доводів, які не розглядалися під час касаційного розгляду справи за касаційною скаргою іншої особи.

Суд відмовляє у відкритті провадження, якщо суд розглянув наведені у ній доводи під час касаційного розгляду справи за касаційною скаргою іншої особи.

Ухвали судів першої та апеляційної інстанцій можуть бути оскаржені в касаційному порядку.

Скарги на ухвали, що не підлягають оскарженню окремо від рішення суду першої інстанції чи постанови суду апеляційної інстанції, включаються до касаційної скарги на відповідне рішення чи постанову. У разі подання касаційної скарги на ухвалу, що не підлягає оскарженню окремо від рішення чи постанови суду, суд повертає її заявнику, про що постановляє ухвалу.

Касаційні скарги на ухвали судів першої чи апеляційної інстанцій розглядаються у порядку, передбаченому для розгляду касаційних скарг на рішення суду першої інстанції, постанови суду апеляційної інстанції.

У випадках скасування судом касаційної інстанції ухвал суду першої або апеляційної інстанцій, які перешкоджають провадженню у справі, справа передається на розгляд відповідного суду першої або апеляційної інстанції.

Касаційна скарга на судові рішення, має бути розглянута протягом шістдесяти днів, а на ухвали - протягом тридцяти днів з дня постановлення ухвали про відкриття касаційного провадження у справі.

Незалежно від того, за касаційною скаргою кого з учасників справи було відкрито касаційне провадження, у суді касаційної інстанції позивач має право відмовитися від позову, а сторони мають право укласти між собою мирову угоду з додержанням правил ЦПК України, що регулюють порядок і наслідки вчинення цих процесуальних дій.

Якщо заява про відмову від позову чи мирова угода сторін відповідають встановленим вимогам, суд визнає нечинними судові рішення судів першої та апеляційної інстанцій та постановляє ухвалу про прийняття відмови позивача від позову або про затвердження мирової угоди сторін, якою одночасно закриває провадження у справі.

Повноваження суду касаційної інстанції

Суд касаційної інстанції за результатами розгляду касаційної скарги має право:

- 1) залишити судові рішення судів першої інстанції та апеляційної інстанції без змін, а скаргу без задоволення;
- 2) скасувати судові рішення судів першої та апеляційної інстанцій повністю або частково і передати справу повністю або частково на новий розгляд, зокрема за встановленою підсудністю або для продовження розгляду;
- 3) скасувати судові рішення повністю або частково і ухвалити нове рішення у відповідній частині або змінити рішення, не передаючи справи на новий розгляд;
- 4) скасувати постанову суду апеляційної інстанції повністю або частково і залишити в силі рішення суду першої інстанції у відповідній частині;
- 5) скасувати судові рішення суду першої та апеляційної інстанцій у відповідній частині і закрити провадження у справі чи залишити позов без розгляду у відповідній частині;
- 6) у передбачених ЦПК України випадках визнати нечинними судові рішення судів першої та апеляційної інстанцій повністю або частково і закрити провадження у справі у відповідній частині;
- 7) у передбачених ЦПК України випадках скасувати свою постанову (повністю або частково).

Підстави для залишення касаційної скарги без задоволення, а судових рішень - без змін

Суд касаційної інстанції залишає касаційну скаргу без задоволення, а судові рішення - без змін, якщо рішення, переглянуте в передбачених [статтею 400](#) ЦПК України межах, ухвалено з додержанням норм матеріального і процесуального права.

Не може бути скасоване правильне по суті і законне рішення з одних лише формальних міркувань.

Підстави для повного або часткового скасування рішень і передачі справи повністю або частково на новий розгляд або для продовження розгляду

Судові рішення підлягають обов'язковому скасуванню з направленням справи на новий розгляд, якщо:

- 1) справу розглянуто і вирішено неповноважним складом суду;
- 2) в ухваленні судового рішення брав участь суддя, якому було заявлено відвід, і судом касаційної інстанції визнано підстави про відвід обґрунтованими, якщо касаційну скаргу обґрунтовано такою підставою;
- 3) судове рішення не підписано будь-яким із суддів або підписано не тими суддями, що зазначені в судовому рішенні;
- 4) судове рішення ухвалено суддями, які не входили до складу колегії, що розглянула справу;
- 5) справу розглянуто за відсутності будь-кого з учасників справи, належним чином не повідомлених про дату, час і місце судового засідання, якщо такий учасник справи обґрунтовує свою касаційну скаргу такою підставою;
- 6) судове рішення ухвалено судом з порушенням правил інстанційної або територіальної юрисдикції;
- 8) суд прийняв рішення про права, свободи, інтереси та (або) обов'язки осіб, що не були залучені до участі у справі.

Судове рішення, ухвалене судом з порушенням правил територіальної юрисдикції (підсудності), не підлягає скасуванню, якщо учасник справи, який подав касаційну скаргу, при розгляді справи судом першої інстанції без поважних причин не заявив про непідсудність справи.

Підставою для скасування судового рішення та направлення справи на новий розгляд є також порушення норм процесуального права, на які посилається заявник у касаційній скарзі, що унеможливило встановлення фактичних обставин, які мають значення для правильного вирішення справи, якщо:

- 1) суд не дослідив зібрані у справі докази, за умови висновку про обґрунтованість заявлених у касаційній скарзі підстав касаційного оскарження; або
- 2) суд розглянув у порядку спрощеного позовного провадження справу, що підлягала розгляду за правилами загального позовного провадження; або
- 3) суд необґрунтовано відхилив клопотання про витребування, дослідження або огляд доказів або інше клопотання (заяву) учасника справи щодо встановлення обставин, які мають значення для правильного вирішення справи; або
- 4) суд встановив обставини, що мають суттєве значення, на підставі недопустимих доказів.

Справа направляється на новий розгляд до суду апеляційної інстанції, якщо порушення норм процесуального права допущені тільки цим судом. У всіх інших випадках справа направляється до суду першої інстанції.

Висновки суду касаційної інстанції, в зв'язку з якими скасовано судові рішення, є обов'язковими для суду першої чи апеляційної інстанції під час нового розгляду справи.

Підставою для скасування судових рішень суду першої та апеляційної інстанцій і направлення справи для продовження розгляду є порушення норм матеріального чи процесуального права, що призвели до постановлення незаконної ухвали суду першої інстанції та (або) постанови суду апеляційної інстанції, що перешкоджають подальшому провадженню у справі.

Підстави для скасування судових рішень повністю або частково і ухвалення нового рішення у відповідній частині або зміни рішення

Суд скасовує судові рішення повністю або частково і ухвалює нове рішення у відповідній частині або змінює його, якщо таке судові рішення, переглянуте в передбачених [статтею 400](#) ЦПК України межах, ухвалено з неправильним застосуванням норм матеріального права або порушенням норм процесуального права.

Порушення норм процесуального права може бути підставою для скасування або зміни рішення лише за умови, якщо це порушення призвело до ухвалення незаконного рішення.

Неправильним застосуванням норм матеріального права вважається: неправильне тлумачення закону або застосування закону, який не підлягає застосуванню, або незастосування закону, який підлягав застосуванню.

Зміна судового рішення може полягати в доповненні або зміні його мотивувальної та (або) резолютивної частини.

Підстави для скасування постанови суду апеляційної інстанції повністю або частково і залишення в силі судового рішення суду першої інстанції у відповідній частині

Суд касаційної інстанції скасовує постанову суду апеляційної інстанції повністю або частково і залишає в силі судове рішення суду першої інстанції у відповідній частині, якщо в передбачених [статтею 400](#) ЦПК України межах встановить, що судом апеляційної інстанції скасовано судове рішення, яке відповідає закону.

Підстави для скасування рішення повністю або частково із закриттям провадження в справі або залишенням позову без розгляду у відповідній частині

Судове рішення, яким закінчено розгляд справи, підлягає скасуванню в касаційному порядку повністю або частково з закриттям провадження у справі або залишенням позову без розгляду у відповідній частині з підстав, передбачених [статтями 255](#) та [257](#) ЦПК України.

Порушення правил юрисдикції загальних судів, визначених [статтями 19-22](#) ЦПК України є обов'язковою підставою для скасування рішення незалежно від доводів касаційної скарги.

У разі закриття судом касаційної інстанції провадження у справі на підставі [ПУНКТУ 1](#) частини першої статті 255 ЦПК України суд за заявою позивача постановляє в порядку письмового провадження ухвалу про передачу справи для продовження розгляду до суду першої інстанції, до юрисдикції якого віднесено розгляд такої справи, крім випадків закриття провадження щодо кількох вимог, які підлягають розгляду в порядку різного судочинства, чи передачі справи частково на новий розгляд або для продовження розгляду. У разі наявності підстав для підсудності справи за вибором позивача у його заяві має бути зазначено лише один суд, до підсудності якого відноситься вирішення спору.

Суд касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги приймає постанову.

Процедурні питання, пов'язані з рухом справи, клопотання та заяви учасників справи, питання про відкладення розгляду справи, оголошення перерви, зупинення провадження у справі, вирішуються судом касаційної інстанції шляхом постановлення ухвал в визначеному порядку.

Постанова або ухвала суду касаційної інстанції оформлюється суддею-доповідачем (іншим суддею, якщо суддя-доповідач не згодний з постановою/ухвалою) і підписується всім складом суду, який розглядав справу, якщо інше не передбачено ЦПК України.

Постанова суду касаційної інстанції складається з:

1) вступної частини із зазначенням:

- а) дати і місця її прийняття;
- б) найменування суду касаційної інстанції, прізвищ та ініціалів суддів і секретаря судового засідання;
- в) найменування (ім'я) учасників справи і найменування (ім'я) особи, яка подала касаційну скаргу;
- г) найменування суду першої та (або) апеляційної інстанції, судове рішення якого оскаржується, номери справи, дати ухвалення судового рішення, прізвища та ініціалів судді (суддів);

2) описової частини із зазначенням:

- а) короткого змісту позовних вимог і рішень судів першої та апеляційної інстанцій;
- б) короткого змісту вимог касаційної скарги;
- в) узагальнених доводів особи, яка подала касаційну скаргу;
- г) узагальненого викладу позиції інших учасників справи;

3) мотивувальної частини із зазначенням:

- а) мотивів прийняття або відхилення кожного аргументу, викладеного в касаційній скарзі та відзиві на касаційну скаргу;
- б) доводів, за якими суд касаційної інстанції погодився або не погодився з висновками суду першої та (або) апеляційної інстанції;
- в) висновків за результатами розгляду касаційної скарги з посиланням на норми права, якими керувався суд;
- г) дій, що їх повинні виконати суд першої та (або) апеляційної інстанції у разі скасування судового рішення і передачі справи на новий розгляд;

4) резолютивної частини із зазначенням:

- а) висновку суду касаційної інстанції по суті вимог касаційної скарги і позовних вимог;
- б) нового розподілу судових витрат, понесених у зв'язку із розглядом справи у суді першої інстанції та апеляційної інстанції, - у разі скасування рішення та ухвалення нового рішення або зміни рішення;
- в) розподілу судових витрат, понесених у зв'язку з переглядом справи у суді касаційної інстанції;
- г) повороту виконання у разі скасування рішень судів за наявності відповідної заяви та підстав.

У постанові палати, об'єднаної палати, Великої Палати Верховного Суду має міститися висновок про те, як саме повинна застосовуватися норма права, із застосуванням якої не погодилася колегія суддів, палата, об'єднана палата, що передала справу на розгляд палати, об'єднаної палати, Великої Палати.

Вказівки, що містяться в постанові суду касаційної інстанції, є обов'язковими для суду першої та апеляційної інстанцій під час нового розгляду справи.

Постанова суду касаційної інстанції не може містити вказівок для суду першої або апеляційної інстанції про достовірність чи недостовірність того чи іншого доказу, про переваги одних доказів над іншими, про те, яка норма матеріального права повинна бути застосована і яке рішення має бути прийнято за результатами нового розгляду справи.

Постанова суду касаційної інстанції набирає законної сили з моменту її прийняття.

З моменту прийняття постанови судом касаційної інстанції скасовані або визнані нечинними рішення, постанови та ухвали суду першої або апеляційної інстанції втрачають законну силу та подальшому виконанню не підлягають.

Постанова суду касаційної інстанції є остаточною і оскарженню не підлягає.

Судові рішення суду касаційної інстанції вручаються (видаються або надсилаються) в порядку, встановленому [статтею 272 ЦПК України](#).

Копії судових рішень суду касаційної інстанції повторно видаються судом, який розглядав справу як суд першої інстанції.

Після закінчення касаційного розгляду справа у п'ятнадцятиденний строк повертається до суду першої інстанції, який її розглядав, якщо інше не зазначено у судовому рішенні суду касаційної інстанції.

ВИСНОВКИ:

Отже, значення касаційного провадження полягає в тому, що воно забезпечує законність рішень і ухвал суду першої і апеляційної інстанції, захист прав, свобод і охоронюваних законом інтересів осіб, які беруть участь у справі і держави, захист публічних інтересів, а також забезпечує однакове застосування закону судами України та превентивну їх дію, спрямовану на попередження порушення законності громадянами, юридичними, службовими і посадовими особами. Суд касаційної інстанції не вдається у перевірку фактичних обставин справи, оскільки їх встановлення вважається прерогативою судів першої та апеляційної інстанції. Він перевіряє справу тільки з точки зору дотримання судами нижчого рівня матеріального і процесуального права, питання права, і тільки в межах доводів, вказаних у скарзі. Інші, навіть дуже важливі порушення закону не можуть впливати на вирішення справи, тому що касатор їх не торкається.